

Prof. Sarah A. Low (University of Illinois), a helyi közösségek klímaváltozással szembeni ellenálló képességéről szóló előadásának összefoglalója

Hógye Adél

10.14267/VILPOL2024.04.04

A konferencia megnyitó ünnepségen az első keynote előadást Sarah A. Low professzortól hallhattuk, az egyesült államokbeli Illinoisi Egyetemről, aki 2022 óta vezeti az egyetem Agrár- és Fogyasztói Gazdaságtan tanszékét. Az előadó fokozatát 2009-ben szerezte meg az Illinoisi Egyetemen regionális gazdaságtan és közpolitikai területén. 2008 és 2018 között Washingtonban dolgozott a US Department of Agriculture - Economic Research Service munkatársaként, így kutatásai során volt alkalma átlátni az ország mezőgazdasági folyamatait és támogatni a közpolitikai döntések meghozatalát.

Az előadásának címe angolul: „Engagement and Collaboration: Community-framed research for rural resiliency in the face of climate change”, amit magyarul „Az elkötelezettség és együttműködés fontossága a kutatásban a vidéken élő közösségek klímaváltozással szembeni ellenálló képességének javítása érdekében” címként fordíthatunk. Az Amerikai Egyesült Államokban, de akár máshol a világban is, az elszigetelt vidéki területeken tapasztalt természeti és éghajlati jelenségek egyre nagyobb strukturális kihívásokat jelentenek a társadalom és a gazdaság számára. A globális felmelegedés miatti klímaváltozás számos extrém időjárási eseményt eredményez, amelyek különösen súlyosan érinthetik a vidéki területeket. Az Egyesült Államok középső nyugati régiójában a csapadékmennyiség extrém ingadozása, aszály vagy éppen árvizek formájában veszélyezteti a növénytermesztéssel és az állattartással foglalkozó családok megélhetését, a Mississippi folyó alacsonyabb vízszintje pedig a vízi szállítási lehetőségeket is korlátozza. A nagy hőmérsékleti kilengések következtében viharok, hurrikánok és erdőtüzek jelentkeznek jelentős károkat eredményezve. Az államok középső nyugati területein 2020-ban olyan súlyos „Derecho” vihar pusztított, amely az óránként 140 mérföldes egyenes irányú szelével letarolta a kukoricaföldeket és még a silókat is megrongálva a legnagyobb kukoricatermelő állam, Iowa kukorica hozamát 5.5%-kal csökkentette. Az ilyen természeti katasztrófák azonban nemcsak az ott élőkre fejtik ki hatásukat, hanem az egész ellátási láncot és az élelmiszerbiztonságot is fenyegethetik. A klímaváltozás által felerősített strukturális kihívásokat három nagy kategóriába lehet sorolni: mezőgazdasági, demográfiai és gazdasági kihívások. Az előbbi példa

mellett egy másik fontos jelenség a mezőgazdaságban, hogy bizonyos növények termőterülete északabbra húzódik az éghajlat megváltozásának következtében. Ez szintén további alkalmazkodóképességet, új megoldásokat igényel például a termények elszállításához. A demográfiai jelenségek, mint a migráció és az elnéptelenedés további konfliktusokat és gazdasági kihívásokat eredményezhetnek a vidéki területeken. Az utóbbi években az amerikai egyesült államokbeli városok felében csökkent a népesség száma. A klímaváltozás hatására megváltozhatnak az ipari tevékenységek és az energiaszektor igényei, ami munkahelyek elvesztéséhez vagy új gazdasági lehetőségek megjelenéséhez vezethet. Az alternatív energiaforrásokra való átállás egyik példája a széntermelés visszaesése és a földgáz felhasználásának elterjedése, ami bizonyos vidéki városok gazdasági bázisának elvesztéséhez, ennek következtében migrációhoz vezethet. Ehhez a jelenséghez kapcsolódik a Grain Belt Express nevű zöldenergia-hálózat létrehozatala, amely a tervek szerint az alacsony népsűrűségű középnegyuti területeken a szél- és naperőművek által megtermelt alternatív energiát szállítja majd a sűrűbben lakott, keleti területek irányába.

A professzor, miután számos példán keresztül bemutatta a klímaváltozás okozta társadalmi és gazdasági jelenségeket, az előadás második felében rátért arra, hogy hogyan lehet megerősíteni az érintettek alkalmazkodó-képességét és ebben a támogatásban milyen szerepe van és lehet a regionális tudományok képviselőinek. Ez a tudományterület azért különleges, mert az adott térben felmerülő problémákra keresi a megoldást, több másik tudományterületen átívelően. Azt vizsgálja, hogy egy-egy jelenség, például a megváltozott éghajlati körülmények milyen formában és milyen módon fejtik ki hatásukat a gazdaságra, társadalomra, környezetre és mindez hogyan gyűrűzik tovább a térben. Bár ezek az események globálisan is értelmezhetőek, nagyon fontos tudni azt is, hogy mi az a lehetséges megoldás, ami működik kifejezetten az adott helyen és mi az, ami nem. Ahhoz pedig, hogy ezek az ismeretek rendelkezésre álljanak, nem elég az egyetem falai közt maradni. A professzor idézte is Raj Chetty-t, ismert indiai-amerikai közgazdászt a Harvard Egyetemről: „a legjobb kutatási ötleteimre nem az asztalomnál ülve teszek szert”. Fel kell venni a kapcsolatot a helyi közösségekkel, el kell nyerni a bizalmukat és miután egyfajta elköteleződés megtörtént, el kell kezdeni a közös munkát. A regionális tudományi kutatásokhoz elengedhetetlen a terepen összegyűjtött információ, ez segíti a körültekintő elemzések elkészítését, ezeket lehet átfordítani a döntéshozásba, legyen az közösségi vagy magán jellegű döntés és utána ezeknek a döntéseknek a hatását lehet újra megvizsgálni az adott területen és továbbfejleszteni a kutatást. Az egész egy nagy körben kapcsolódik össze és a végső cél az, hogy akár előrejelzéseket is tudjunk készíteni, segítve ezzel a felkészülést a problémákra. Az az akár előbb legyen készen a tudomány, mint maga az esemény. Ez az a kutatási hozzáállás, ami az amerikai vidéki helyi közösségek ellenálló képességének fejlesztésében segíteni tud. A kulcs a tudomány és az igazi, valós szereplők közötti elköteleződés és együttműködés. Ezekre több amerikai példát is hallhattunk az előadás alatt. A US Cooperative Extension System például egy szövetségi szinten működő edukációs hálózat, ami segíti a kapcsolatépítést és továbbadja a legújabb mezőgazdasági kutatások, innovációk és technológiák eredményeit azoknak a gazdasági szereplőknek, akik aztán ezeket használatba tudják venni. A Public Engagement Research Option egy választható program az akadémikusok számára az Illinoisi Egyetemen. Ez egy olyan lehetőség, amelynek a keretein belül az egyetemi dolgozók végezhetnek olyan munkát, ami

nem csak a tradicionális magas minőségű publikációk megírását értékeli, hanem a társadalmi haszonnal járó, helyi közösségekkel való együttműködést is. Ez mindenképpen egy jövőbe mutató irány, ami az egyetemek és a társadalom számára is nagy jelentőséggel bírhat.

Az éghajlatváltozás tehát komplex kihívásokat jelent a vidéki területek számára, amelyeket csak egy összehangolt és fenntartható megközelítéssel lehet kezelni. A helyi és nemzetközi szintű együttműködés, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási és ellenálló képesség fokozása elengedhetetlen a vidéki közösségek és gazdaságok kiszámítható működéséhez. Az egyetemek és a helyi közösségek közötti összefogás pedig mindkét fél számára kedvező hatással lehet.

Összességében egy rendkívül inspiráló beszédet hallhattunk Sarah Low professzortól. Az előadása során volt egy pont, amikor megkérdezte a közönségben ülőktől, hogy az egyetemük, ahol dolgoznak, melyik teljesítményt értékeli jobban, egy magas színvonalú folyóiratban megjelent tudományos cikk megjelentetését vagy egy döntéshozók számára készített elemzést egy helyi, valós problémáról. A kezek túlnyomó többsége a tudományos publikáció alatt lendült a magasba. Az eredmény ugyan nem volt meglepő, de azt érezni lehetett, hogy ez a helyzet nem optimális. Mindkét típusú tevékenység fontos és értékes, de az látszik, hogy az egyetemek szerepe átalakulóban van világszerte. A tudásalapú gazdaság és ezen belül az egyetemek részvétele a gazdasági kihívások kezelésében kulcsfontosságúvá fog válni. Véleményem szerint a regionális tudományokkal foglalkozók nagy része érez belső motivációt arra, hogy valahogyan hasznosuljanak a kutatási eredményei, amikor egy-egy jelenséget vizsgálnak az adott térben. Igazán motiváló volt hallani a sikeres amerikai példákat ezekre az együttműködésekre és remélem, hogy a következő RSAI konferencián sokkal több kéz fog a magasba lendülni, amikor a fenti kérdés újra felmerül.

